

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců JUDr. Jakuba Kroupy a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

žalobkyně: V. Ch., narozená „X“
bytem „X“

proti
žalovanému: Odvolací finanční ředitelství
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2017, č. j. 47358/17/5000-10610-712195

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2017, č. j. 47358/17/5000-10610-712195, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen „správce daně“), ze dne 31. 8. 2016, č. j. 1983603/16/2500-31472-505011, jímž byl žalobkyni vyměřen odvod do státního fondu za porušení rozpočtové kázně ve výši 300 000 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že dne 26. 5. 2008 uzavřela se Státním fondem rozvoje bydlení smlouvu č. 13205258 o poskytnutí úvěru z prostředků fondu, v souvislosti s níž se však stala obětí trestného činu úvěrového podvodu ve smyslu § 250b odst. 1, odst. 3 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákon“), ze strany pachatelů J. M. a M. Ř., kteří byli za tento čin následně pravomocně odsouzeni. Konkrétně J. M. žalobkyni předložil kupní smlouvu na prodej bytu od údajné prodávající H. K., jež ale byla opatřena zfalšovaným notářským razítkem notářky Mgr. Š. Z., a M. Ř. vystupující pod jménem O. P. jmenované předložil zfalšované potvrzení o výši příjmu ručitele M. P., kdy obě tyto listiny následně žalobkyně přiložila ke své žádosti o poskytnutí úvěru pro mladé rodiny ve výši 300 000 Kč adresované Státnímu fondu rozvoje bydlení. Současně pak na pokyn pachatelů vepsala do žádosti číslo účtu, jenž měl dle jejich sdělení patřit synu prodávající, ve skutečnosti se ale jednalo o číslo účtu osoby H. H., která finanční prostředky ze svého účtu vybrala a žalobkyni již nepředala.
3. Žalobkyně neměla nikdy zájem o koupi bytu, pouze o získání úvěru na splacení svých předchozích pohledávek, který jí přislíbil obstarat právě J. M., což ale neučinil. V souvislosti s uvedeným má žalobkyně za to, že by kupní smlouva na prodej bytu měla být posouzena jako neplatná, a z tohoto důvodu nemohla být platně uzavřena ani smlouva o poskytnutí úvěru, neboť jestliže by věděla, že do žádosti uvedla jiné číslo účtu, než se kterým byla obeznámena, a že pachatelé zfalšovali podpis na kupní smlouvě, neuzavřela by žádnou z nich. Přestože se tak dle svého názoru nikdy nestala dlužníkem z úvěrové smlouvy a nároky Státního fondu rozvoje bydlení jsou neoprávněné, finanční prostředky z úvěru po určitou dobu splácela, a to až do doby, kdy se dozvěděla o pravomocném odsouzení pachatelů. V trestním řízení byla rovněž spolu se Státním fondem rozvoje bydlení označena za osobu poškozenou a oba odkázáni se svým nárokem na náhradu škody do řízení ve věcech občanskoprávních, z toho dle žalobkyně vyplývá, že pokud úvěr nečerpala a přesto jej splácela, je požadavek správních orgánů na jeho doplacení neoprávněný, neboť za škodu je odpovědná jiná osoba. Splacením dluhu od žalobkyně a současně případným vymožením náhrady škody v občanskoprávním řízení od pachatelů by tak správní orgány dosáhly duplicitního plnění z úvěrové smlouvy, což je však nepřípustné.
4. Ačkoliv žalobkyně uznává, že jí i ručiteli M. P. bylo známo, že k žádosti o poskytnutí úvěru bylo ze strany pachatelů předloženo zfalšované potvrzení o příjmu M. P., a za uvedené jednání byla spolu se jmenovaným rovněž trestně stíhána, kdy trestní řízení bylo následně podmíněně zastaveno, sama se žádného úvěrového podvodu, jeho přípravy či pokusu nedopustila, neboť nebylo jejím úmyslem finanční prostředky od Státního fondu rozvoje bydlení úmyslně vylákat a následně je nesplácet. Nyní žalobou napadené správní řízení proto považuje za snahu o opětovné potrestání její osoby za jednání, které již bylo prošetřeno v trestním řízení, v němž se jmenovaná následně po uplynutí zkušební doby osvědčila. Je také s podivem, že státní fond odstoupil od úvěrové smlouvy až více než 3 roky po poslední provedené úhradě ze strany žalobkyně, která se původně snažila celou situaci řešit, avšak na její zprávy nebylo reagováno.
5. V dalším žalobním bodu vznesla žalobkyně námitku promlčení, neboť je s ohledem na původní předpis splátek úvěru přesvědčena, že minimálně část nároku již nelze vymáhat. Dále konstatovala, že nesouhlasí se závěry správních orgánů o tom, že by se dopustila porušení rozpočtové kázně neoprávněným použitím a zadržením návratné finanční

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

výpomoci, když žádné finanční prostředky v důsledku trestního jednání třetích osob neobdržela. A to zvláště pak za situace, kdy se na celkové vině mohl podepsat i samotný nedokonalý způsob poskytování finančních prostředků ze strany Státního fondu rozvoje bydlení. Správní orgány proto v uvedené věci rozhodovaly pouze se zaměřením na formální stránku věci, bez přihlédnutí k materiální stránce.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že na základě provedené daňové kontroly zjistil, že žalobkyně nepoužila poskytnutý úvěr k účelu stanovenému v úvěrové smlouvě, čímž došlo k porušení povinností stanovených smlouvou. Následným nevrácením finančních prostředků na základě výzvy Státního fondu rozvoje bydlení doručené jmenované dne 14. 8. 2016 pak došlo i k porušení rozpočtové kázně.
7. Pokud žalobkyně namítala, že úvěr sama nečerpala, neboť se stala obětí trestného činu, má žalovaný za to, že jmenovaná věděla o padělání ověřovacího razítka notářky na kupní smlouvě, o zfalšovaném potvrzení o příjmech ručitele, i o faktu, že jí v žádosti uváděný bankovní účet patří jiné osobě. Přesto uzavřela s fondem úvěrovou smlouvu na úhradu části nákladů spojených s výstavbou či pořízením bytu, aniž by finanční prostředky chtěla pro uvedený účel použít. Skutečnosti zjištěné v rámci trestního řízení proto nemohou mít vliv na to, že smlouva byla uzavřena mezi ní a státním fondem, stejně tak nebylo zjištěno, že by soud v občanskoprávním řízení dospěl k závěru o její absolutní neplatnosti. Podstatné je tedy pouze to, že smlouva byla řádně a platně uzavřena a že na jejím základě došlo k plnění. O tom ostatně svědčí i to, že ihned po poskytnutí finančních prostředků začala úvěr splácet způsobem dohodnutým ve smlouvě, splátky zasílala i po dobu trestního řízení a následné zkušební doby až do chvíle, kdy bylo rozhodnuto o jejím osvědčení, kdy se splácením ustala.
8. Co se týče námitky promlčení, platí dle žalovaného ustanovení § 44a odst. 11 věty poslední zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění účinném do 31. 12. 2017 (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), dle kterého lze odvod a penále vyměřit do 10 let od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž k porušení rozpočtové kázně došlo. Jak přitom vyplývá z napadeného rozhodnutí, úvěrová smlouva mezi žalobkyní a Státním fondem rozvoje bydlení byla uzavřena dne 26. 5. 2008 a úvěr byl jmenované poskytnut dne 2. 6. 2008. K ukončení splácení došlo v březnu 2012, dne 31. 7. 2015 pak žalobkyně obdržela odstoupení od smlouvy a dne 14. 8. 2015 jí byla doručena výzva k úhradě zbývajících částí dluhu. Tento den je tedy rovněž okamžikem porušení rozpočtové kázně, proto k promlčení vyměřeného odvodu a penále dosud nemohlo dojít.

Replika žalobkyně

9. V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně konstatovala, že námitku neplatnosti úvěrové smlouvy vznesla již v řízení před Okresním soudem v Lounech vedeném pod sp. zn. 12 C 130/2015, kde vystupovala v pozici žalované strany. Předmětné řízení však bylo ze strany tehdejšího žalobce Státního fondu rozvoje bydlení zastaveno z důvodu zpětvzetí žaloby, otázku neplatnosti smlouvy by si proto dle názoru žalobkyně měl posoudit správní soud.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

10. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s takovýmto projednáním vyslovili svůj souhlas.
11. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty dvou měsíců ode dne, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení, jak stanoví § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.
12. Z obsahu spisové dokumentace, kterou soudu předložil žalovaný, byly zjištěny následující podstatné skutečnosti. Dne 26. 5. 2008 uzavřela žalobkyně se Státním fondem rozvoje bydlení smlouvu o poskytnutí úvěru z prostředků státního fondu ve výši 300 000 Kč s úrokovou sazbou ve výši 2 % ročně, a to za účelem financování koupě bytové jednotky vymezené ve smlouvě od prodávající H. K. Dlužnou částku měla žalobkyně splácet měsíční anuitní splátkou ve výši 1 518 Kč po dobu 20 let vždy k 20. dni příslušného měsíce, přičemž pro případ prodlení se zaplacením nejméně 2 měsíčních splátek bylo mezi účastníky sjednáno oprávnění fondu od uzavřené smlouvy odstoupit, čímž by se dosud nesplacená část úvěru stala okamžitě splatnou a žalobkyně by byla povinna vedle nesplacené části jistiny a úroků hradit též úroky z prodlení ve výši 0,25 % z dlužné částky za každý den prodlení. Finanční prostředky z úvěru byly připsány dne 2. 6. 2008 na účet č. „X“ sdělený žalobkyní v žádosti o čerpání úvěru ze dne 20. 5. 2008.
13. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 19. 1. 2009, sp. zn. 4 T 28/2009, bylo podmíněně zastaveno trestní stíhání vedené proti žalobkyni a M. P. pro trestný čin úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1, odst. 3 trestního zákona a současně stanovena zkušební doba v trvání 12 měsíců. Skutek, v němž bylo spatřováno protiprávní jednání jmenovaných, měl mimo jiné spočívat v tom, že žalobkyně k žádosti o poskytnutí úvěru ze Státního fondu rozvoje bydlení přiložila zfalšovanou kupní smlouvu na zakoupení bytu opatřenou rovněž zfalšovaným notářským ověřovacím razítkem a spolu s M. P. k žádosti dále přiložila zfalšované potvrzení o zaměstnání a příjmu jmenovaného jako ručitele z úvěru. Usnesením stejného soudu ze dne 11. 3. 2011, sp. zn. 4 T 28/2009, bylo rozhodnuto, že se žalobkyně ve zkušební době podmíněného zastavení trestního stíhání osvědčila. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 17. 5. 2011, sp. zn. 3 T 83/2009, byli z trestného činu úvěrového podvodu souvisejícího s uzavřením shora uvedené úvěrové smlouvy shledáni vinnými J. M. a M. Ř.; žalobkyně a Státní fond rozvoje bydlení pak byli jako poškození se svým nárokem na náhradu škody odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.
14. Sdělením ze dne 29. 7. 2015 doručeným žalobkyni dne 31. 7. 2015 Státní fond rozvoje bydlení od shora vymezené úvěrové smlouvy odstoupil, neboť se žalobkyně dostala do prodlení s úhradou sjednaných splátek, když poslední zaplatila dne 20. 3. 2012. Výzvou ze dne 11. 8. 2015 doručenou žalobkyni dne 14. 8. 2015 pak státní fond jmenovanou vyzval k úhradě dosud nesplacené části dluhu v celkové výši 295 343 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

15. Oznámením správce daně ze dne 16. 5. 2016 bylo na základě podnětu Státního fondu rozvoje bydlení proti žalobkyni zahájeno řízení o vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně ke dni 2. 6. 2008 spočívající v nepoužití poskytnutého úvěru pro účel stanovený v úvěrové smlouvě a ke dni 14. 8. 2015 spočívající v nevrácení poskytnutých finančních prostředků z úvěrové smlouvy.
16. Soud se nejprve zabýval žalobkyní vznesenou námitkou promlčení minimálně části splátek úvěru, neboť pokud by dospěl k závěru o její důvodnosti, pozbyly by další námitky na významu, jelikož by napadené rozhodnutí bylo třeba bez dalšího zrušit.
17. Podle § 1 nařízení vlády č. 616/2004 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na úhradu části nákladů spojených s výstavbou nebo pořízením bytu některými osobami mladšími 36 let, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení“), upravuje toto nařízení rozsah a podmínky poskytování úvěru z prostředků Státního fondu rozvoje bydlení některým osobám mladším 36 let na úhradu části nákladů spojených s výstavbou nebo pořízením bytu.
18. Podle § 6 nařízení odstoupí Státní fond rozvoje bydlení od úvěrové smlouvy uzavřené podle tohoto nařízení, je-li příjemce nebo nabyvatel v prodlení se zaplacením nejméně 2 měsíčních splátek úvěru ve sjednané výši a neuhradí-li tyto dlužné splátky nejdéle do 30 dnů od doručení písemné výzvy fondu k zaplacení, pokud mu nebylo povoleno přerušení splácení úvěru [odst. 5 písm. a)]. V případě odstoupení od úvěrové smlouvy uzavřené podle tohoto nařízení požádá fond o okamžité splacení dlužné částky a nevyplatí nevyčerpanou část úvěru. V případě porušení podmínek úvěrové smlouvy se postupuje podle zvláštního právního předpisu (odst. 6) [pozn. soudu – tímto zvláštním předpisem je míněn zákon o rozpočtových pravidlech].
19. Podle § 3 zákona o rozpočtových pravidlech se neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, jiných peněžních prostředků státu, prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, státního fondu nebo Národního fondu, rozumí jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím, případně dohodou o poskytnutí těchto prostředků, nebo porušení podmínek, za kterých byly příslušné peněžní prostředky poskytnuty, porušení účelu nebo podmínek, za kterých byly prostředky zařazeny do státního rozpočtu nebo přesunuty rozpočtovým opatřením a v rozporu se stanoveným účelem nebo podmínkami vydány; dále se jím rozumí i to, nelze-li prokázat, jak byly tyto peněžní prostředky použity [písm. e)]. Zadržením peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu se rozumí porušení povinnosti vrácení prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu ve stanoveném termínu [písm. f)].
20. Podle § 44 zákona o rozpočtových pravidlech je porušením rozpočtové kázně neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, Národního fondu nebo státních finančních aktiv jejich příjemcem [odst. 1 písm. b)].
21. Podle § 44a zákona o rozpočtových pravidlech je fyzická osoba nebo právnická osoba jiná než stát, která porušila rozpočtovou kázeň, povinna provést prostřednictvím místně příslušného finančního úřadu odvod za porušení rozpočtové kázně do státního fondu, jestliže není státním fondem a porušila rozpočtovou kázeň podle § 44 odst. 1 písm. b) tím, že neoprávněně použila nebo zadržela peněžní prostředky poskytnuté z tohoto státního fondu, mimo prostředky poskytnuté ze státního fondu na programy nebo projekty Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

spolufinancované z rozpočtu Evropské unie, které jsou státním fondem označeny jako prostředky odpovídající spolufinancování z rozpočtu Evropské unie [odst. 3 písm. b)]. Odvod za porušení rozpočtové kázně činí v ostatních případech [pozn. soudu – definovaných v § 4 písm. a), které se nicméně na daný případ nevztahují] částku, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň [odst. 4 písm. b)]. Správu odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále vykonávají finanční úřady podle daňového řádu. Odvod a penále lze vyměřit do 10 let od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně [odst. 11 věta první a poslední].

22. Soud úvodem poznamenává, že v dané věci je třeba rozlišovat dva instituty. Prvním je plnění ze samotné úvěrové smlouvy, druhým pak porušení rozpočtové kázně. Přestože předmětem uvedeného sporu je právě porušení rozpočtové kázně, soud se v krátkosti vyjádří i k charakteru úvěru sjednaného mezi žalobkyní a Státním fondem rozvoje bydlení.
23. K uzavření dané smlouvy došlo podle právní úpravy uvedené v nařízení a jejím předmětem bylo poskytnutí úvěru žalobkyni za účelem úhrady části nákladů spojených s výstavbou, resp. pořízením bytu. Svou povahou se tedy jednalo o institut veřejného práva, ačkoliv se v některých otázkách nařízením neupravených přiměřeně řídila též obecnými předpisy. V důsledku toho obsahovala mimo jiné zvláštní ujednání [jež má současně odraz v zákonném ustanovení § 6 odst. 5 písm. a) nařízení], podle kterého byl Státní fond rozvoje bydlení oprávněn od smlouvy odstoupit, pakliže by se žalobkyně dostala do prodlení se zaplacením nejméně 2 měsíčních splátek úvěru ve sjednané výši a neuhradila-li by tyto dlužné splátky nejdéle do 30 dnů od doručení písemné výzvy fondu k zaplacení.
24. Žalobkyně podmínky smlouvy porušila již tím, že poskytnuté finanční prostředky z úvěru chtěla od počátku využít k jinému účelu, než k jakému jí byly poskytnuty – tedy ve smyslu nařízení k zamýšlenému pokrytí části nákladů na pořízení bytové jednotky. Tuto skutečnost opakovaně uznala, a to jak v rámci předcházejícího trestního řízení proti její osobě, tak naposledy v žalobě proti napadenému správnímu rozhodnutí, kde výslovně uvedla, že měla zájem nikoliv o koupi bytu, ale o samotný úvěr. Již jen uvedeným jednáním tak postupovala zcela v rozporu nejen s účelem smlouvy, ale především nařízením, čehož si musela být nepochybně vědoma, neboť úvěrovou smlouvu podepsala a její obsah jí byl znám. V souladu s § 6 odst. 6 nařízení byl tedy správce daně následně nucen postupovat podle zákona o rozpočtových pravidlech, kdy správně vyhodnotil, že se jmenovaná neoprávněným použitím peněžních prostředků státního fondu dopustila porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 3 písm. e) zákona, a ve smyslu § 44a odst. 3 písm. b) zákona tak byla povinna provést prostřednictvím místně příslušného finančního úřadu odvod do státního fondu. Za rozhodný den porušení rozpočtové kázně správce daně považoval den 2. 6. 2008, kdy měly být finanční prostředky připsány na účet sdělený žalobkyní v žádosti o poskytnutí úvěru, přičemž s tímto názorem souhlasí i soud, neboť je dle něj nerozhodné, zda daný účet patřil žalobkyni, nebo osobě, v důsledku jejíhož protiprávního jednání se mohla stát obětí trestného činu. Podstatné je tak pouze to, že k danému okamžiku Státní fond rozvoje bydlení splnil svůj závazek plynoucí z úvěrové smlouvy a že žalobkyně porušila podmínky smlouvy, nikoliv skutečnost, že s prostředky nemohla fakticky nakládat.
25. Další relevantní skutečností je fakt, že žalobkyně po původně převážně řádném a včasném splácení úvěru uhradila splátku naposledy dne 20. 3. 2012 a další již nezaplatila. Státní fond sice svého výše vymezeného práva na odstoupení od smlouvy nevyužil bezprostředně po splnění zákonných podmínek (naopak od smlouvy odstoupil až dne 31. 7. 2015, tedy po

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

více než 3 letech od porušení povinností žalobkyně), soud je však toho názoru, že nařízení mu v tomto smyslu žádnou propadnou lhůtu nestanoví. Žalobkyně tedy po zrušení právních účinků smlouvy *ex tunc* byla povinna poskytnutý úvěr (resp. jeho poměrnou část sníženou o jí provedené splátky) státnímu fondu vrátit, což ale neučinila. Tím se ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 3 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech dopustila opětovně porušení rozpočtové kázně neoprávněným zadržením peněžních prostředků a rovněž v tomto případě byla podle § 44a odst. 3 písm. b) zákona povinna provést prostřednictvím místně příslušného finančního úřadu odvod do státního fondu. Stejný názor zastává i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2007, č. j. 2 Afs 58/2007-56 (dostupném na www.nssoud.cz), podle jehož právní věty platí, že „[o]dstoupil-li poskytovatel dotace (Státní fond rozvoje bydlení) účinně od smlouvy o poskytnutí dotace [pozn. soudu – obdobně pro daný případ od smlouvy o úvěru] z prostředků tohoto fondu na výstavbu nájemních bytů a její příjemce peněžní prostředky neprodleně fondu nevrátil, dopustil se porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech, neboť neoprávněně zadržoval prostředky poskytnuté ze státního fondu.“ V tomto smyslu správce daně za rozhodný okamžik považoval den 14. 8. 2015, kdy byla žalobkyni doručena výzva k okamžité úhradě dosud nesplacené výše úvěru včetně příslušenství. Uvedený názor sice soud nesdílí, jelikož ještě v tom samém dni mohla jmenovaná dluh uhradit a do prodlení by se dostala až dne následujícího, tedy teprve ke dni 15. 8. 2015 se mohla dopustit porušení rozpočtové kázně. Pro následné vypořádání s námitkou promlčení však nemá tato skutečnost zásadnější význam.

26. Jak tedy vyplývá ze shora uvedeného, nárok, který správce daně shora vymezeným platebním výměrem vymáhá, nesouvisí nijak s původní smlouvou o úvěru a v ní sjednanými splátkami. Uvedená smlouva totiž zanikla na základě odstoupení Státního fondu rozvoje bydlení ke dni 31. 7. 2015 spolu s povinností žalobkyně hradit splátky, v důsledku čehož je nyní zcela nerozhodné, v jakých termínech měly být původně zaplaceny a kdy by případně mohlo dojít k promlčení práva na jejich vymození. Dokonce nárok správce daně přímo nesouvisí ani s bezdůvodným obohacením, které s ohledem na odstoupení od smlouvy vzniklo na straně žalobkyně v souvislosti s plněním z právního důvodu, který odpadl. Požadavek úhrady je naopak spojen s jiným porušením povinnosti žalobkyně, a to s neprovedením odvodu do státního fondu, neboť jak již bylo uvedeno, k tomu byla jmenovaná povinna kvůli užití poskytnutých finančních prostředků v rozporu s jejich účelem a následného neoprávněného zadržení prostředků po uplynutí stanovené doby k jejich vrácení. A právě tento odvod byl správce daně podle § 44a odst. 11 věty poslední oprávněn jmenované vyměřit až do lhůty 10 let od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně – tedy v případě neoprávněného použití prostředků ke dni 2. 6. 2008 do konce roku 2018, v případě neoprávněného zadržení prostředků ke dni 15. 8. 2015 dokonce až do konce roku 2025.
27. Jestliže tak správce daně odvod žalobkyni vyměřil platebním výměrem ze dne 31. 8. 2016, je nepochybné, že tak učinil ve lhůtě, a jeho nárok promlčen, resp. v daném případě prekludován, není. Rovněž je zřejmé, že se jmenovaná skutečně dvěma shora popsány skutky porušení rozpočtové kázně dopustila – fakt, že finanční prostředky fakticky nikdy neobdržela, byl v daném případě způsoben pouze jejím vlastním jednáním, v rámci něž do žádosti uvedla jiné číslo účtu, než se kterým osobně disponovala, což je však nutné přičíst toliko na vrub její vlastní odpovědnosti, jež ji nezbavovala závazků vyplývajících z úvěrové smlouvy a následně povinnosti provést odvod do státního fondu. Uvedené námitky jsou tudíž nedůvodné.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

28. Soud se dále zabýval žádostí žalobkyně, aby si jako předběžnou otázku posoudil platnost úvěrové smlouvy, kterou uzavřela se Státním fondem rozvoje bydlení. Jmenovaná v této souvislosti též poukazovala na to, že námitku neplatnosti vznesla již v řízení před Okresním soudem v Lounech vedeném pod sp. zn. 12 C 130/2015, jež ale bylo následně ze strany fondu po zpětvzetí zastaveno. Stejně tak žalobkyně namítala, že s ohledem na neplatnost smlouvy je nárok státního fondu neoprávněný.
29. Podle § 40a věty první a druhé zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „starý občanský zákoník“), platí, že jde-li o důvod neplatnosti právního úkonu podle ustanovení § 49a, 140, § 145 odst. 2, § 479, 589, § 701 odst. 1, § 775 a § 852b odst. 2 a 3, považuje se právní úkon za platný, pokud se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti právního úkonu nedovolá. Neplatnosti se nemůže dovolávat ten, kdo ji sám způsobil.
30. Podle § 49a starého občanského zákoníku je právní úkon neplatný, jestliže jej jednající osoba učinila v omylu, vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro jeho uskutečnění rozhodující, a osoba, které byl právní úkon určen, tento omyl vyvolala nebo o něm musela vědět. Právní úkon je rovněž neplatný, jestliže omyl byl touto osobou vyvolán úmyslně. Omyl v pohnutce právní úkon neplatným nečiní.
31. Ke shora vymezené námitce soud úvodem konstatuje, že jak zjistil z obsahu správního spisu, úkon směřující k zastavení řízení učinil Státní fond rozvoje bydlení s odkazem na ustálenou judikaturu soudů (např. v napadeném rozhodnutí citované usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2016, č. j. 91Co 248/2015-128, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 32 Cdo 2508/2014), podle níž nejsou k projednání a rozhodnutí sporů o vrácení prostředků Státního fondu rozvoje bydlení poskytnutých příjemci na základě smlouvy o úvěru věcně příslušné soudy, neboť věc náleží do pravomoci finančních úřadů. Je tedy nerozhodné, zda námitku neplatnosti úvěrové smlouvy žalobkyně uplatnila již v občanskoprávním řízení, neboť uvedenou otázku v něm nebylo možné hodnotit, naopak se jí však v právě probíhajícím řízení zabýval správní soud. Ten následně předmětný právní úkon neplatným neshledal, a to z následujících důvodů.
32. Byla to v první řadě žalobkyně, která minimálně s vědomím toho, že z její strany před podáním žádosti o čerpání úvěru uzavřená kupní smlouva na prodej bytu je toliko fiktivním úkonem, stejně tak jí bylo známo, že přikládané potvrzení ručitele M. P. o zaměstnání a příjmu je zfalšované. Ostatně právě v souvislosti s tímto jednáním byli oba jmenovaní rovněž následně trestně stíháni, a ačkoliv k jejich přímému odsouzení v důsledku tzv. odklonu nedošlo, je tomu tak pouze z důvodu, že se k činu doznali, žalobkyně poškozenému Státnímu fondu rozvoje bydlení hradila způsobenou škodu, trestní sazba za dané protiprávní jednání nepřevýšila 5 let, a bylo tak možné trestní stíhání pro splnění zákonných podmínek podmíněně zastavit. Za uvedených okolností se proto jmenovaná v souladu se zásadou obsaženou ve shora citovaném ustanovení § 40a věty druhé starého občanského zákoníku nemůže nyní domáhat vyslovení neplatnosti úvěrové smlouvy, jestliže tuto neplatnost sama jednáním spočívajícím v uvedení státního fondu v omyl způsobilá (§ 49a starého občanského zákoníku). Naopak to mohl být státní fond, kdo se mohl neplatnosti domáhat, k čemuž však nedošlo, a smlouvu je proto nutno považovat za platnou, neboť obsahuje veškeré záležitosti, včetně závazku fondu poskytnout finanční prostředky a žalobkyně je převzít a následně za podmínek stanovených ve smlouvě vrátit. Rovněž tak soudu není zřejmé, z čeho žalobkyně dovozuje

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

pro danou věc relevanci zfalšování podpisu prodávající na kupní smlouvě bytové jednotky – i kdyby o této okolnosti skutečně povědomí neměla, sama opakovaně uváděla, že ve skutečnosti nikdy neměla v úmyslu předmětnou nemovitost koupit, chtěla pouze získat samotný úvěr ze státního fondu s nízkým úrokem. I v tomto případě platí, že své předchozí protiprávní jednání nemůže nyní užívat jako námitku nesprávnosti postupu správce daně, který toliko jednal v souladu s tehdy mu známými skutečnostmi a právní úpravou obsaženou v nařízení. Daná námitka je tedy rovněž nedůvodná.

33. K námitce, že se žalobkyně sama stala obětí trestné činnosti, proto po ní nelze požadovat, aby za pachatele hradila škodu, soud v krátkosti poznamenává, že tuto naopak nelze vymáhat po jiných osobách, než které byly účastníky původní úvěrové smlouvy. Byla to žalobkyně, kdo smlouvu uzavřel, a v jejíž prospěch měly být finanční prostředky poskytnuty. Jak již bylo navíc uvedeno, na tom nic nemění ani fakt, že je ve svém důsledku neobdržela, jelikož tyto byly Státním fondem rozvoje bydlení v souladu s žádostí zaslány na konkrétní účet, jenž byl uveden z její strany. Pouze žalobkyně tak byla povinna úvěr splácet, a protože tak nečinila, toliko ona se následně stala povinnou ve vztahu k provedení odvodu do státního fondu. Uvedené nicméně neznamená, že by nebylo možné škodu po pachatelích trestné činnosti vymáhat – pokud žalobkyně dlužnou částku v rámci správního řízení uhradí, může následně z regresního titulu podat proti pachatelům občanskoprávní žalobu na její náhradu. Soud má proto uvedenou námitku taktéž za nedůvodnou.
34. S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného, jenž řádně přezkoumal rozhodnutí správního orgánu I. stupně, ani správce daně neshledal důvodným, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I. rozsudku v plném rozsahu zamítl.
35. Současně s tím soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a navíc je ani nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 10. března 2020

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)